

н. пр. у студији дипломатике, шаблонизира посао, или што, као у хисторији извора, извесни делови изгубе размер према целини. С тим системом он је мислио да ради и нашу културну хисторију, делимично чак и ван оквира своје велике *Историје*. Велика је штета што није доживео да то изведе, јер он је, при својој студиозности, и даровитости, и систематском спремању грађе, могао у том правцу дати ствари још и већег научног значаја.

Као испитивач Станојевић није ишао за новом грађом. Он није лично никад вршио ниједно ископавање, нити је, сем у Москви, радио и у једном архиву. Није, исто тако, сем у младости, испитивао ни старе рукописе. Чак ни чувени Теодулов рукопис Теодосијева Св. Саве, толико важан за студију тога писца, на жалост изгубљен за време Светског Рата, он није хтео сам да проучава, иако га је Теодосије толико занимао. Он је, из принципа, радио само са објављеном грађом. А ту је познавао као мало ко. Треба само погледати колико је и шта је све он читао, и то с пажњом, подвлачећи ствари које су га занимале и које су му требале. Изворе је читао систематски. Љубићеве *Listine*, *Codex diplomaticus*, *Monumenta ragusina*, наше повеље, биографије, родослове и све друго прошао је пажљиво и правио потребне исписе. Исто је тако прошао *Насеља* и многе збирке народних песама. Читао је с том истом пажњом не само византиске хроничаре, него, као прави Јиречек, ђак, и старе класике. Од хисториских списа и наших и туђих читао је, без мало, све што му је дошло до руке и што је могло проширити његов видокруг. Од страних хисторика најволео је Гибона, а од наших најрадије је читао г. Слободана Јовановића.

Међутим, писао је с напором. То је долазило од физичког бола. Годинама је патио од грча у руци. За њ су морала бити набављана нарочита држаља за пера. С тога његове „фише“ нису исписиване са више појединости, него са два-три знака и броја, колико је најпотребније да се потсети. Он ради тога није ни своја предавања писао из цела него је, после навода извора и литературе, бележио такозване „шлагворте“, главне напомене, и важније обрте. С тога своје ствари није сам ни преписивао, него их је или давао другима, да то учине, или непосредно слао у штампу. Последњих година у том је погледу било осетно много боље; он је писао и лакше и брже и без тих тегоба, и с тога је и давао знатно више. Та тешкоћа се осећала донекле и у његовом стилу. Станојевић је писао течно, али без неговања израза и без развијеног књижевног осећања. У доста прилика види се импровизација. Није волео сентименталност Чедомиља Мијатовића, ни фразеологију извесних